

การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์
เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

The Development of Self-directed Learning Model by using
Online Learning to Enhance Knowledge Seeking and Responsibility
of Phrathomsuksa 6 Students

หอมจันทร์ แสงเสดาะ¹

Homjan Sangsador¹

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

E-mail : Homjan2522 @gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการแสวงหาความรู้และความรับผิดชอบ 2) พัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบ 3) ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบ และ 4) ประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาลวัดบูรพาภิราม จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) คู่มือรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบ 2) บทเรียนออนไลน์ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ 4) แบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ 5) แบบสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบ 6) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 7) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาลายค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าทดสอบค่าที (t-test) และข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

¹ โรงเรียนเทศบาลวัดบูรพาภิราม สังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด

¹ Wat Burapha Phi Ram Municipal School, Roi-Et Municipality, Roi-Et Province

* ได้รับบทความ: 4 กุมภาพันธ์ 2562; แก้ไขบทความ: 7 มีนาคม 2562; ตอรับการตีพิมพ์: 18 มีนาคม 2562

Received: February 4, 2019; Revised: March 7, 2019; Accepted: March 18, 2019

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานได้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์ได้รูปแบบการเรียนรู้ 5 ชั้น ได้แก่ 1) ชั้นวิเคราะห์ความต้องการในการเรียน 2) ชั้นกำหนดเป้าหมายการเรียน 3) ชั้นวางแผนการเรียนรู้ 4) ชั้นแสวงหาคำตอบ และ 5) ชั้นประเมินผล

2. ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น

4. ผลการประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้ (1) ผู้เรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้หลังใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ผู้เรียนมีความรับผิดชอบหลังใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ผู้เรียนมีคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) ผู้เรียนความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : 1. การเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์

ABSTRACT

The purposes of this study were: 1) to study and analyze the data of the development of self-directed learning and responsibility 2) to develop the development of self-

directed learning model by using online learning to enhance knowledge seeking and responsibility 3) to experiment the development of self-directed learning model and responsibility and 4) to analysis the effectiveness of the development of self-directed learning model and responsibility. Simple random sampling samples were 35 students studying in Prathomsuksa 6, semester 1 of academic year 2017, Wat Burapha Phi Ram Municipal School. The research instruments consisted of: 1) handbook of development of self-directed learning model by using online learning to enhance knowledge seeking and responsibility 2) online learning 3) lesson plan 4) evaluation form for self-directed learning 5) evaluation form for responsibility behavior 6) evaluation form for learning achievement, and 7) questionnaire for students' satisfaction for development of self-directed learning model by using online learning to enhance knowledge seeking and responsibility of Phrathomsuksa 6 students. Percentage, mean, standard deviation, and t-test were used for the quantitative data analysis and content analysis was used for qualitative data.

The results of this study indicated that:

1. The results of basic data analysis of the development of self-directed learning model by using online learning to enhance knowledge seeking and responsibility of Phrathomsuksa 6 students consisted of 5 steps: 1) Need Analysis for Learning 2) Learning Goal.3) Learning Plan4) Seeking for Answers, and 5) Learning Assessment.

2. The satisfaction level of experts toward the development of self-directed learning model by using online learning to enhance knowledge seeking and responsibility of Phrathomsuksa 6 students were very high. The satisfaction level of teachers toward the development of self-directed learning model by using online learning to enhance knowledge seeking and responsibility of Phrathomsuksa 6 students were very high.

3. After using the development of self-directed learning model by using online learning, the students were increased to enhance knowledge seeking and responsibility than before using the development of self-directed learning model by using online learning statistically significant at the .05 level.

4. Results of the analysis of the effectiveness of the development of self-directed learning model by using online learning to enhance knowledge seeking and responsibility of Phrathomsuksa 6 students showed as follow; (1) The students' knowledge seeking after learning the development of self-directed learning model by using online learning was increased statistically significant at the .05 level. (2) The students' responsibility after learning the development of self-directed learning model by using online learning was increased statistically significant at the .05 level. (3) The learning achievement score after

learning the development of self-directed learning model by using online learning was increased statistically significant at the .05 level. (4) The satisfaction level of students toward the development of self-directed learning model by using online learning to enhance knowledge seeking and responsibility of Phrathomsuksa 6 students were very high.

Keyword : 1. Self-directed Learning Model by using Online Learning

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 4 วรรค 1 ได้ระบุว่า “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และกำหนดความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 2-4)

ปัจจุบันเป็นยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สามารถเข้าถึงข้อแหล่งข้อมูลข่าวสารและแหล่งความรู้ได้รวดเร็ว มีเครือข่ายการติดต่อสื่อสารพัฒนาควบคู่ไปกับเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ มีการเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ได้ทั่วโลก รวมถึงประเทศไทยในยุค “ไทยแลนด์ 4.0” ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยหรือโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐบาลในการบริหารประเทศบนวิสัยทัศน์ที่ว่า “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” มีภารกิจสำคัญในการขับเคลื่อนปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อปรับแก้ จัดระบบ ปรับทิศทางและสร้างหนทางพัฒนาประเทศให้เจริญสามารถรับมือกับโอกาสและภัยคุกคามแบบใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 “ประเทศไทย 4.0” จึงเป็นความมุ่งมั่นที่ต้องการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่ “Value-Based Economy” หรือ “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม” โดยมีฐานคิดหลักคือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่สินค้าเชิง “นวัตกรรม” เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้นดังนั้น ทักษะของเด็กในศตวรรษที่ 21 ที่เกิดมาพร้อมเทคโนโลยีที่ทันสมัยชีวิตมีความสะดวก รวดเร็ว สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

ผ่านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต การจัดการเรียนรู้จึงต้องเน้นให้เด็กมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เรียนรู้วิธีการในการค้นหาข้อมูลแทนการรอรับข้อมูล รวมทั้งเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นสำหรับการใช้ชีวิตในยุคปัจจุบัน ดังที่เครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Century Skills) หรือเรียกย่อๆ ว่า เครือข่าย P21 ได้สรุปทักษะที่เด็กในศตวรรษ 21 ต้องมี 3R และ 4C 3R คือทักษะด้านการอ่าน(Reading) การเขียน(Writing) การคำนวณ (Arithmetic) ส่วน 4C คือ การคิดวิเคราะห์ (Critical thinking) การสื่อสาร(Communication skill) การร่วมมือ(Collaboration) และความคิดสร้างสรรค์(Creativity) (เครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, 2555 : ออนไลน์)

จากการสำรวจสภาพปัจจุบันการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากผู้เชี่ยวชาญและครูผู้สอนรายวิชาเทคโนโลยีและสารสนเทศสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 12 คน พบว่า การพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และความรับผิดชอบมีน้อย ทำให้การส่งเสริมการแสวงหาความรู้มีน้อย การเสริมสร้างความรับผิดชอบก็มีน้อยเช่นกัน อีกทั้งครูยังขาดวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และขาดการเสริมสร้างความรับผิดชอบแก่ผู้เรียน หลักการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเองด้วยการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความสนใจของผู้เรียน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบด้วยตนเองโดยอิสระ จัดหาสื่อ/นวัตกรรมและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ วิธีการจัดการเรียนรู้หรือกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และความรับผิดชอบ ครูควรจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบ วางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ฝึกให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นให้หาคำตอบด้วยการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้นำเสนอความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เรียนด้วยกัน

การเรียนรู้แบบนำตนเอง(Self-directed Learning) ซึ่งเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน โดยเป็นความพยายามในการที่จะเพิ่มความรู้และทักษะการเรียนรู้ของตนเอง การเรียนรู้แบบนำตนเองสามารถนำมาใช้ได้ทุกช่วงวัยทุกระดับการศึกษา และควรมีการปลูกฝังตั้งแต่เด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา ถ้าครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตนเอง และได้ลงมือปฏิบัติจริงผู้เรียนจะเกิดการเปลี่ยนแปลงจากผู้คอยรับความรู้มาเป็นผู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง(ลาวีณย์ ทองมนต์, 2550 : 32) และ เกียรติศักดิ์ วชิศิริ (2553 : 20) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบนำตนเองเป็นกระบวนการในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ตามความต้องการของผู้เรียนโดยเป็นความพยายามขั้นสูงในการที่จะเพิ่มความรู้และทักษะการเรียนรู้ของตนเองโดยใช้ทักษะการเรียนรู้ในระดับสูง ได้แก่ การใช้เหตุผลการคิดแก้ปัญหาและการคิดวิเคราะห์โดยที่กระบวนการเรียนรู้เริ่มตั้งแต่การวินิจฉัยความต้องการในการเรียนรู้ การตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียนรู้การวางแผนการเรียนรู้การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ผู้เรียนได้กำหนดไว้พร้อมทั้งการประเมินผลงานการเรียนรู้ของตนเอง จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 6 มาพัฒนาการเรียนรู้รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ มีความรับผิดชอบและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการแสวงหาความรู้และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 พัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.3 ทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.4 ประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้แนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนำไปพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เสริมสร้างความสามารถในด้านอื่น ๆ

3.2 ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่งผลให้ผู้เรียนได้พัฒนาศักยภาพพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และการดำเนินชีวิต

3.3 เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายการพัฒนาผู้เรียนให้กับสถานศึกษา

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาลวัดบูรพาภิราม จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 1) คู่มือรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบ 2) บทเรียนออนไลน์ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ 4) แบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ 5) แบบสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบ 6) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 7) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าทดสอบค่าที (t-test) และข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการทดลอง

1. ทดสอบก่อนเรียนเป็นการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนเทศบาลวัดบูรพาภิราม จำนวนนักเรียน 35 คน

2. ประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้ก่อนทดลอง โดยใช้แบบประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้

3. ประเมินพฤติกรรมความรับผิดชอบก่อนทดลอง โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความรับผิดชอบ

4. นำคะแนนที่ได้จากการประเมินความสามารถในการแสวงหาความรู้และพฤติกรรมความรับผิดชอบไปหาค่าเฉลี่ย

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ทดลองจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

2. รวบรวมข้อมูลที่ได้เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานได้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์ได้รูปแบบการเรียนรู้ 5 ขั้น ได้แก่ 1)ขั้นวิเคราะห์ความต้องการในการเรียน 2)ขั้นกำหนดเป้าหมายการเรียน 3)ขั้นวางแผนการเรียน 4)ขั้นแสวงหาคำตอบ และ 5)ขั้นประเมินผล

5.2 ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมากที่สุด และครูผู้สอนมีความคิดเห็นรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการประเมินโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5.3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้และความรับผิดชอบเพิ่มขึ้น

5.4 ผลการประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

6 ดังนี้ (1) ผู้เรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้หลังใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ผู้เรียนมีความรับผิดชอบหลังใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) ผู้เรียนมีคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) ผู้เรียนความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

6. อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีผลการวิจัยที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

6.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานได้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์ได้รูปแบบการเรียนรู้ 5 ชั้น ได้แก่ 1) ชั้นวิเคราะห์ความต้องการในการเรียน (Need Analysis for Learning) 2) ชั้นกำหนดเป้าหมายการเรียน (Learning Goals) 3) ชั้นวางแผนการเรียนรู้ (Learning Plans) 4) ชั้นแสวงหาคำตอบ (Seeking for Answers) และ 5) ชั้นประเมินผล (Learning Assessment)

แนวทางในการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย การกำหนดประเด็นในการสืบค้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถกำหนดเรื่องและขอบเขตของเรื่องที่จะค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเอง แล้วนำไปวางแผนการสืบค้นด้วยการระบุสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่จะใช้ในการสืบค้นความรู้ พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการสืบค้นหาความรู้ได้ด้วยตนเอง แล้วดำเนินการสืบค้นตามแผนงานที่กำหนดไว้ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกข้อมูล จัดลำดับข้อมูลและวิเคราะห์องค์ประกอบของข้อมูลได้ถูกต้อง ในการสรุปผลการสืบค้นช่วยให้ผู้เรียนสามารถอธิบายกระบวนการสืบค้นความรู้ และตระหนักถึงความสำคัญของการจดบันทึก การจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบของเอกสาร โดยครูมีหน้าที่คอยสนับสนุน แนะนำ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดคำถามและต้องการหาคำตอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา จันทร์ประเสริฐ (2554 : 136) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในการสอนวิชาฟิสิกส์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในการสอนวิชาฟิสิกส์วิทยาศาสตร์ชีวภาพที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ 4 ประการ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนซึ่งประกอบด้วย 8 ขั้นตอนคือ 1) การเตรียมผู้เรียน 2) การเผชิญปัญหา 3) การวิเคราะห์ปัญหา 4) การวางแผนงาน 5) การสืบค้น 6) การสังเคราะห์ 7) การสรุปและ 8) การประเมินการเรียนรู้

6.2 ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และความรับผิดชอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญ หลักการและแนวคิดพื้นฐาน วัตถุประสงค์ รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ขั้นตอนของรูปแบบการเรียนรู้ ประเมินผลพฤติกรรมบ่งชี้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ และเงื่อนไขสำคัญในการนำรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไปใช้ โดยให้ผู้เรียนฝึกตั้งคำถามเพื่อนำไปสู่การวางแผนการเรียนรู้และดำเนินการสืบค้นเพื่อหาคำตอบด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติศักดิ์ วชิศิริ (2553 : 124) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองบนเว็บเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองบนเว็บเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วย 1) การฝึกการใช้และการสื่อสารบนเว็บ 2) การประเมินผลการเรียนรู้ก่อนเรียน 3) การเลือกและระบุกิจกรรมที่ต้องการเรียนรู้ 4) การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ 5) การวางแผนการเรียนรู้ 6) การเรียนรู้ตามแผนการเรียนรู้ 7) การสรุปผลการเรียนรู้ 8) การประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างเรียนและ 9) การประเมินผลการเรียนรู้หลังเรียนและผลการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองบนเว็บ พบว่า 1) คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรูปแบบนำตนเองบนเว็บหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่เรียนรูปแบบนำตนเองบนเว็บมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนในรูปแบบนำตนเองบนเว็บหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนเห็นด้วยอย่างมากกับการเรียนรูปแบบนำตนเองบนเว็บและเห็นว่าการเรียนรูปแบบนำตนเองบนเว็บช่วยพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่มีทักษะในการสืบค้นข้อมูลและการใช้คอมพิวเตอร์ดีขึ้น

6.3 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และความรับผิดชอบ เนื่องจากรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นเป็นกระบวนการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และประสบการณ์ตามความต้องการ และความสามารถในการแสวงหาความรู้และความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่จำเป็นในการเรียนรู้ ประกอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นวัยเด็กตอนปลายหรือวัยเรียนเป็นวัยที่สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตัวเอง ฟังผู้ใหญ่หน่อยลง มีความสนใจและอยากลองกิจกรรมหลากหลาย ดังนั้น การจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์ จึงเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระ ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และวางแผนการ

เรียนรู้ด้วยตนเองนำไปสู่การค้นหาคำตอบด้วยการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งนี้ได้นำทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้การเสริมสร้างความรับผิดชอบมาประยุกต์ใช้ในการสร้างรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์ที่เหมาะสมกับวัยผู้เรียน ประกอบด้วยทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรุนเนอร์ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ แนวคิดการเรียนรู้ของโบลส์ แนวคิดการเรียนรู้ของแฟร์ แนวคิดการเรียนรู้ของอิลลิช และแนวคิดการเรียนรู้ของเทย์เลอร์และเบอร์เกสมากำหนดเป็นรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วยการจัดการเรียนรู้ 5 ชั้น คือ ชั้นวิเคราะห์ความต้องการในการเรียน ชั้นกำหนดเป้าหมายการเรียน ชั้นวางแผนการเรียนรู้ ชั้นแสวงหาคำตอบ และชั้นประเมินผล

6.4 ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

6.4.1 ความสามารถในการแสวงหาความรู้หลังใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ฝึกให้ผู้เรียนได้ตั้งคำถามซึ่งเป็นการกระตุ้นค้นหาคำตอบด้วยการสืบค้นจากแหล่งเรียนรู้และนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ได้แก่ บทเรียนออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับ ดาราวรรณ เดชฉกรรจ์ และ อรพิณ ศิริสัมพันธ์ (2559 : 421) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการแสวงหาความรู้ภูมิปัญญาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้การวิจัยครั้งนี้มี ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการเรียนรู้เรื่อง ภูมิปัญญาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (2) ทักษะการแสวงหาความรู้มีพัฒนาการสูงขึ้น (3) ทักษะการแสวงหาความรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

6.4.2 ความรับผิดชอบหลังใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ฝึกให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของตน สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริรัตน์ บุตรสิงห์ (2551 : 110) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิคจิกซอว์ 2 กับการสอนผลการวิจัยพบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอว์ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่ได้

รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอว์ 2 มีความรับผิดชอบต่อการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับ การสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.4.3 คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการเรียนรู้ แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นเป็นการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำตนเองและเลือกวิธี การเรียนด้วยตนเองซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น อีกทั้งบทเรียนออนไลน์ยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถ เรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาที่มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้จากสภาพจริง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยน ความรู้และประสบการณ์จากการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงาน สอดคล้องกับงาน วิจัยของ เกียรติศักดิ์ วชิศิริ (2553 : 124) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเอง บนเว็บเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถม ศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองบนเว็บ พบว่า 1)คะแนน เฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้แบบนำตนเองบน เว็บหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 2) นักเรียนที่เรียนรู้แบบนำตนเองบนเว็บมีคะแนน เฉลี่ยความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนรู้ในห้องเรียนปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.4.4 ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อ พัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการ แสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์ที่พัฒนาขึ้นเป็นการจัดการ เรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการเรียนรู้ สามารถคิดและวางแผนการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีสื่อและนวัตกรรม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ผ่านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาตาม ความต้องการ ซึ่งนักวิชาการกล่าวถึงความพึงพอใจว่าเป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรม เกี่ยวกับจิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่สามารถมองเห็นรูปร่างได้ นอกจากนี้ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกด้าน บวกของบุคคล ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อาจเกิดขึ้นจากความคาดหวังหรือเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถ ตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลได้ ซึ่งความพึงพอใจที่เกิดขึ้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามค่านิยมและ ประสบการณ์ของตัวบุคคล เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนครูผู้สอนจะต้องมีบทบาทสำคัญ ในการจัดกิจกรรม วิธีการ สื่อ อุปกรณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความพึงพอใจให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจ ในการเรียนจนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอนในแต่ละครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจจิมา บำรุงนา และทศพร แสงสว่าง (2557 : 34) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาการสอนผ่านเว็บด้วยการเรียนรู้แบบ นำตนเองวิชาคอมพิวเตอร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า การสอนผ่านเว็บด้วย การเรียนรู้แบบนำตนเองวิชาคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์โดยเฉลี่ยเท่ากับ 81.92/80.83 ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 10.40 และมีค่า

S.D. เท่ากับ 1.61 ค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 16.17 มีค่า S.D. เท่ากับ 1.11 มีค่า t-test ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนเท่ากับ 17.60 ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อวิชาคอมพิวเตอร์หลังใช้การสอนผ่านเว็บด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองวิชาคอมพิวเตอร์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47 อยู่ในระดับมาก

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สถานศึกษากำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดหาวัสดุอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ให้มีจำนวนเพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความทันสมัย มีระบบอินเทอร์เน็ตที่ครอบคลุมพื้นที่เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้

7.2 ข้อเสนอแนะในการใช้รูปแบบการเรียนรู้

7.2.1 ครูผู้สอนต้องได้รับการฝึกอบรมหรือพัฒนาก่อนนำรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือประกอบการจัดการเรียนรู้

7.2.2 ครูผู้สอนสามารถนำรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบไปสู่การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านการแสวงหาความรู้ เสริมสร้างความรับผิดชอบ

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.3.1 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบที่มีต่อการแก้ปัญหา

7.3.2 สามารถนำรูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบไปใช้กับการเรียนรายวิชาอื่น ๆ

8. เอกสารอ้างอิง

กาญจนา จันทร์ประเสริฐ. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในการสอนวิชาฟิสิกส์วิทยาศาสตร์ชีวภาพ. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิต บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการศึกษ. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรังสิต.

เกียรติศักดิ์ วจิศิริ. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองบนเว็บเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

เครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. (2555). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การเรียนรู้ศตวรรษที่ 21**. สืบค้นเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ 2560. จาก <https://www.scribd.com>

- ดาราพรรณ เดชฉกรรจ์ และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2559). การพัฒนาผลการเรียนรู้และทักษะการแสวงหาความรู้เรื่องภูมิปัญญาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะแสวงหาความรู้. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนสังคมศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ลาวัณย์ ทองมนต์. (2550). การพัฒนาหลักสูตรเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเองของนักเรียนในระดับประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สิริรัตน์ บุตรสิงห์. (2551). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการสอนโดยการเรียนแบบร่วมมือด้วยวิธีจิกซอร์กับการสอนตามปกติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อัจฉิมา บำรุงนา และทศพร แสงสว่าง. (2557). การพัฒนาการสอนผ่านเว็บด้วยการเรียนรู้แบบนำตนเองวิชาคอมพิวเตอร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

9. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้บริหารสถานศึกษาและคณะครูโรงเรียนเทศบาลวัดบูรพาภิราม เทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ให้การสนับสนุนในการจัดทำผลงานวิชาการครั้งนี้ขอขอบคุณ นางธนาพร ชูเรือง ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง นางสาววิลาวัลย์ บุตรพรม ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนเทศบาลวัดป่าไร่โร นายปรเมษฐ์ พันธุมาศย์ ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด นายวิชัย พ้องเสียง ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด นางมัตติยากร กลมพันธ์ ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเทศบาลวัดป่าไร่โร ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าความดีและประโยชน์อันพึงได้รับจากการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบนำตนเองด้วยบทเรียนออนไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้และเสริมสร้างความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแต่คุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือ แนะนำและสนับสนุนทุกท่าน